

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:

POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint-kétszer:
- osztoritokón és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábhos peti-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A Zichy-Asbóth-ügy az ellenzéki sajtóban.

A Várady-féle processust menten követte az ellenzéki sajtóban egy másik sokkal szenvedélyesebbé vált hírlapi támadás: az Asbóth által megindított Zichy Ferraris-ügy. Nincs szavunk, mely az ellenzék mai magatartása felett a megbotránkozásnak méltó kifejezést adhatna. Nincs elég jellemzésünk, melylyel a „Magyarország” és testvérei bozányt kereső eljárását bíráltni tudnók. Az ellenzék nem tagadta meg magát most sem. Hű maradt állandóan elfoglalt álláspontjához. — Pellen-gére állította a magyar nemzetet a külföld előtt, hogy lássa ország világ, mekkora a korruptió nálunk s mily borzasztóan sülyed az állam bukása felé.

Hát ez nagyon kedves dolog.

Gróf Zichy Ferraris Viktor, belügyminiszteri államtitkár, mielőtt hivatalát elfoglalta volna, bizonyos üzletekbe bocsátkozott, melyeket Asbóth ur igyekezett a nagyvilág előtt gyanus színekben tüntetni fel. A mostani kormány nézete — mint a hivatalos communiqué közli — mindig az volt, az mais, hogy magasabb államhivatalnoknak saját magán államügyein túl terjedő üzleti vállalatokban résztvenni nem helyes. Azért Zichy Viktor csak akkor neveztetett ki államtitkárnak, midőn minden illymő régiebb időkből származott üzleti összeköttetését jóval az előtt megszakította.

És az ellenzék sajtója mégis jónak látja, hazafias dolognak tartja a kormányt s különösen Tisza Kálmánt együtt hurcolni a Zichy-Asbóth ügyben. Az ellenzéknek szokott vesszőparipája, Lovagol rajta, míg bukencet nem hány utána.

Részünkről nem fogjuk védelmünk alá Zichy grófot: azt hisszük, nem is szorult rá. Kívánjuk, sürgetjük, hogy e skandalos ügy minél hamarabb tisztáztassék. Mert igenis érezzük ennek gyalázó hatását mi is. Épen ezért kívánjuk a tisztázást. Sokáig el nem maradhat: közbetevő magát maga a miniszterium. Tisztázni fogja minél hamarabb.

TÁRCA.

Füredi tárcza

Előpatak, 1879. július 23.

Pár napig itt időzöm Előpatakon, a híres székel-fürdőn: azt hiszem, nem fogja tölem t. szerk. barátom rossz néven venni, ha egy füredi tárczával bekopogtatok. A kolozsvári embernek úgy is csak ritkán jut alkalm a „Nemeré”-vel találkozni, vegyük igénybe azt a kis időt, a mivel a boldog „szabadsági napok” bennünket megajándékoznak.

Hadd szóljak hát az a csöndes!

Előpatak specialis fürdő. Nem hasonlít ez a többiekhez úgy, a mint az egyik tojás a másikkhoz.

És ez a specialitás ez a sajátosság jelleg az a miért a fürdő oly készséges látogatásnak örvendő messze földről.

Előpatak székel-fürdő „en gros!”

Azok a rumuny viskók, ott a falu Árapatak felőli részén épen nem árulják azt el, hogy a nevezetes fürdő közel van.

Előpatak végén nincs semmi mozgás még, csak Juon, a „tare” vesződik a Riska téhenél, a ki nem akarja magát járomba fogatni s ez abszolutistikus kényszer alkotmányos érzéseit sértvén, erős oppositioval veti magát Juonra. Juon aztán a „tare” valami kezeigénybe akadt somfábólval világosítja fel Riskát, a tehenet politikai tévedése felől s azzal rendben van minden.

Egy kissé befogod az orrodát, mert kellemetlen füst-szag hatol el hozzád s ez a körülmény nem kedves auspicium füredi jóvendőbeli mulatozásaid elé.

Mikor aztán beértél, kárpótolva van minden. Kellemes zenei hangok ütnek meg füledet. Kérdőszóködöl: miféle zenekar ez, mert épen azt a nótát huzza, hogy „a Rác Pali hegedűje! . . .”

rább. E tekintetben a „cardo rei” szeg fején lett találva. Az ellenzék bizonyítani akart a sajtóbírószág előtt, fegyelmi eljárást ohajtott volna nagy buzgóságában a miniszterium részéről. És kimondatott, hogy mindezek törvénytelen, tulhajtott kívánságok.

Hanem azért az ellenzéknek mind ez nem elég. Hajtja a skandalumot tovább. Viszi az ügyet a közvélemény ítélete ellenére Európa foruma elé. Eltűri, hogy tekintélyes és magyar nemzetünkkel szemben rokonszenves államok sajtói gyanus, kétes kifejezésekkel utaljanak nemzeti, politikai életünknek tisztaságban való megbízhatatlanságára. — Kárörömmel s bizonyos diadallal emelik fel fejüket hogy ime, sikerült a magyar népet arcul csapni a külföld előtt, sikerült lehuzni róla arcja bórét, csupán azért, mert nem tetszik nekik Tisza Kálmán. Solidaritást emlegetnek Tisza és Zichy között; holott ők tudják legjobban, hogy Tisza egyetlen szennyfoltot el nem tűr maga körül.

Avagy miért kellett Asbóth urnak a honvédelmi miniszteriumból oly rövid marssal megugrani; miért kellett Ábrányi urnak a miniszterelnökségtől oly krokodil könyek között megválni, ha Tisza Kálmán az „olyan” emberekkel solidaritásban bocsátkozni illőnek tartotta volna? S most a „Magyarország” szerkesztője és főmunkatársa mérgében dul-fel. Elakarja hitetni a világgal, hogy a Zichy-ügyet nem az elvett méltó büntetés nemtelen boszúja, hanem „hazafias” érzülete inscenírozta. Uccu eszem bokrosodjál!

Megérték mindketten, megérte az ellenzéki sajtó általában, hogy a magyar név előtt nem emel oly rögtön kalapot a külföld; mert hiszen ilyenek is megtörténhetnek a nap alatt. Gyönyörködhetik a „Deutsche Zeitung” elmés variatioiban Asbóth és Ábrányi ur, ha lelke, becsülete és szemérme van hozzá.

Hol van itt a morál? Ki fogja ezt a politikai vagy társadalmi morálnak tartani? Senki.

Azt a választ nyered, hogy a Fátyol Lajos bandája. Megjedsz, hogy bandáról is szó van itt, hanem később belenyugszol: erdélyi elnevezése a zenekarnak.

A sántán telve van finom uri közönséggel. Lenge habruhába öltözött tündérek suhannak el melletted s csak úgy lopva vetnek rád egy kíváncsi pillantást. Nem lehetsz valami imponáló jelenség poros ruháiddal s bekárpátihomokozott szakálladdal, mert az „uri közönség” nem hederít rád.

Hanem annál inkább hederít a Móra kellere Gyakorlott gymnastikus fűrgességgel szökőds koscsid mellett; megszabadít mindenféle málhádtól s jelentős pillantást vet az oldaladon függő táskára.

Mikorra rendbeszedtet magadat, akkor már a nagy közönség vacsorál. Tányérok csattogása, kések, villák csabító zörgése, párolgó borju-filé illata leültet téged is egy asztal mellé s a „speisz-cellit” kezded tanulmányozni. A pincér sürget a hátd megett s te kibőksz az újaddal találomra egy nevet, a mit ételnek hínak. Mikor elvégezted a vacsorát, nem azt mondd, hogy jóllaktál, hanem, hogy „nem kell több.” Ez pedig erős vonatkozás igényeid ki nem elégítésére. A pincérnek észreveszik s dehogyan hagynák azt szó nélkül.

— Ön úgy látszik igen válogatos!

Szeretnéd a poharadat amugy Mokány Berci-esen szájhözs lapitni annak a pincérnek, mégis azonban jobbnak látod elnyelni ezt a gorombaságot s csak bámulsz a kellner vakmerőségén, mert, hogy ennyire konfidenskedjék veled a társadalomnak ezen, kétségkívül igen jelentékeny osztálya, azt még álmodban sem gondoltad.

Szándékom volt egy pályázati hirdetést küldeni, hogy ha van valahol a világ zugában még pincér, a ki ezeket szellem, élc és finom gorombaságban felülmulná, ennyit meg ennyit fizetek annak.

Csak később jöttem rá, hogy Előpatak pincér akadémia, hol megtanulják az eddig tudatlanok,

A nemzet szégyenérzettel fordul el a magyar irodalom ily galád képviselői elől. A nemzet itél. Ítélete lesújtja a büntetését, méltó bűnhődését ily nemtelen fegyverekkel boszuló hazafiakat.

A politikai jellemnek satyrája, a tisztességnek kigunyolása ez.

Ábrányi és Asbóth: test és lélek. Elválhatlanok a politikai üzelmek szédelgéseiben. Egymást támogatják. Jellemök a politikai jellemtelenség. következtetések a következtetlenségben és tisztak a politikai tisztaságban. Szóval ők adnak fel embereket, államhivatalnokokat, a kik nem lehetnek többé államhivatalnokok.

Ez a közvélemény vidéken. Ezt vágja szemökebe a közvélemény. S azért maradhat nyugodtan az olyan államférfi, kinek jellemessége solidaritást nem ismer jellemtelenségekkel szemben.

Az ellenzék sárral dobálja a magyar nemzetet. Ám tegye.

De a nemzet nem fogja visszadobni, mert tudja, hogy az ilyen „hazafiakat” nem lehet bepiszkolni.

H.

Kelet-Rumélia kiürítése szakadatlanul folyik. Mint a „Polit. Correspondence” Philippopolból írják, Dondukoff herceg parancsot adott, hogy legkésőbb jul. 26-án minden orosz csapat azon a helyen legyen a honnét Oroszországba hajóra szállhat, Aleko basát is értesítette a megszálló sereg parancsnoksága, hogy aug. 1-én egyetlen orosz katonára sem lesz Keleti-Rumélia területén Burgoszban hat nagy gőzös és négy szállító hajó horgonyoz, a melyek aug. 27. 23. és 29-kén az utolsó csapatokat el fogják szállítani. Lehetséges, hogy 80 orosz altiszt és 22 tiszt, a kik instructorai voltak a bolgár miliciának, csatlakoznak elvonuló társaikhoz.

A brüsseli attentatumos plakátokról a következőket írja az „Independance Belge”:

Miklós fráteret, a kitől van Van Hamme állítólag a plakátot kapta, elfogták és confrontálták

miképp kell vacsorát későn szolgálni fel, hogyan kell a vendégnek apróra tört borsot hinteni az orra alá, miképp kell az elvett borra valót meg nem köszönni s hogyan kell jóéjszakát nem kívánni senkinek.

A pályázati hirdetés tehát elmaradt.

Az éjszaka különben csendes. A füredbirtokosság, a biztos ur tapintatosságának köszönhető, hogy az éj nyugalmit itt semmiféle extravagancia meg nem zavarja. Ezt a kényelmet pedig ritkán találja meg az ember más füredökön.

Hajnalba ablakod felett madáresicsergés ver föl álmodból. „Eresz alá fészkel a fecske.” Együtt cseveg a fecsképar szép hálaadó himnust az örök jószág természetnek. A reggeli lágy szellő titokzatosan üti hozzá az akkordot. A nap ragyogó tisztaságban uszik a keleti láthatáron. Lassanként megélenkül, benépesül a fürdő, pezsdül a nép, pezseg a borviz.

Kezdődik a „kura.”

A Marjuka, az Anica kerek képű, piros csattanós ajku, kékszemű fatucák mérik a jó borvizet ingyen, vagy „szép szóért.” Hajuk tele van tüzdelve frissen szedett erdei mályva virággal, nyakukon öt-hat sor gyöngyfűzőr, szépen átluggatott ezüst piculákkal tarkázva ékeskedik. Szép tiszta fehér ingők szeszélyesen van kivarrva kék meg piros cernával s boldognak érzik magukat, ha a „kurát ivó” vendégek háta megett meglátják azt, a kit az ő szivők szeret. Kezdi is dudolni magában szép lassan azt az ábrándos román nótát, hogy

„Nem adnám a rózsám.

Aranyért gyémántért.

Nem adnám a rózsám,

Az egész világért!” . . .

Nem is adná ő azt oda az egész világért, aranyakkal pedig nem egyszer kínálták meg a nagyurak.

Miklós fráter azonban határozottan tagadja azt. Van Hamme egykor a clericálisok választási korszaka volt, Miklós fráter pedig a jezsuiták kollegiumában a könyvtárban volt alkalmazva egyszerű mind totum fac is volt.

Van Hamme a sajátkezűleg írt plakátot Alsóberh nevű emberhez vitte, hogy írja le, a mely jó cselekedetért ötven frankot ígért neki. A négy példányt a királyi palotára, az igazságügyminiszterium palotájára, a városházára és a szt. Katalin templomra akarták ragasztani. Asselberg antwerpeni és körülbelül hat hete egy palinkásboltban ismerkedett meg Van Hammel. Asselberg elfogadta a megbízást és jelentést tett az esetről. Van Hamme nem is tagadja, hogy ő adta át a plakátot Asselbergnek leírás végett.

A „Standard” jelenti, hogy az egyiptomi kérdés megoldása kedvezőleg halad. Bignéres meglátogatta vasárnap Salisbury Hatfieldben: Beaconsfield és Károlyi meg voltak akkorra hivá.

Német birodalmi kormány, mint Berlinből távirják, elrendelte az ezüstállatoknak ismét forgalomba helyeztetését és a birodalmi banknál a kisebb és hosszabb lejáratú váltóknak is leszámíthatóságát.

A brassói „Gazeta Transilvaniei” 54. számában egy profeticus hangon írt vezércikket hoz, melyben azt jövendöl, hogy miután Ausztriában a dualistikus párt megbukott, azon bukás, de leginkább a Magyarországon elterjedt corruptio maga után fogja vonni az uralkodó nemzet (vezér nemzet) bukását is, azért ciklikor előrelátónak nevezi a „Deutsche Zeitung”-ot, a mely lap a Várady-Zichy ügyet a katasztrófa előjelének tartja. Ezen alkalommal a „Gazeta Transilvaniei” felhívja az összes románokat, hogy résen álljon, nehogy a bekövetkező katasztrófával meglepettessenek. Egyuttal hozzátéti, hogy itt csak az azon románokhoz intézi felhívását, a kik a román nép jogaitól mitsem engedtek el, s a kik szilárdan el vannak határozva kivívni a román nemzetiség számára a teljes politikai és nemzeti egyenjogúságot.

A „Novoje Vremja” konstantinápolyi levelezőjének július 8-áról kelt levelét közli, melyből átvesszük a következőket: „Törökország jelenlegi állapota ilyen: a szultán kénytelen választani az angol és az orosz politika között. Az angol politika lényege a következő: nem adni pénz Törökországnak s nem engedni, hogy más adjon, kényszeríteni a portát, hogy nagy sereget tartson a görög-török határkérdésben adott ravasz tanácsok által s végre megszerezni az arabok fölött a befolyást. Ennek ellentéte az orosz politika, mely fenn akarja tartani az ázsiai Törökországot és a szultán meg van győződve, hogy kezét fogva Oroszországgal, képes lesz megmenteni birodalmát. E végből hívta vissza Mahmudot, de Layard nem engedte, hogy ez lépjen Cheireddin helyére. Layardnak két célja van: először nem akarja, hogy Kheireddin löb legyen kegyvesztett, mint Anglia Tunist vagy Tripolit, vagy Egyiptomot meg nem kapta; másodsor borsot akar törni a franciák orra alá.

Mióta Mahmud Nedim megbukott, az angolok azt mondják: esztelenül cselekedtünk. Ha mi azt tennők Mahmuddal, a mit Ignatiev tesz, az összes haszon a mi részünkön volna. Ez a lecke javainkra szolgált s meglátja, hogy Layard legalább nekem úgy tetszik, nagyobb befolyást nyerend Mahmudon mint az orosz követ.”

A szultán Kheireddin emlékiratát elfogadta s ez által a nagyvezíri krisist megszűntette. Bécsből írják az „Ellenőr”-nek, hogy Kheireddin ezen iratot vagy két héttel ezelőtt nyújtotta át a szultánnak. Meghatárolag jelzé abban a kormányfőnek a porta állapotát, mely képtelenné és tarthatatlanná

Előpatakak szépen berendezett olvasó terme is van, a mit nem akarok szó nélkül hagyni. A panaszkönyvben 1875 ről keltetve Réthy Lajos, Ferenc J. Löwy L. stb. aláírással azon panasznak, hogy a magyar lapok túlságos csekély számban vannak az idegen nyelvűek mellett. Nem tudom ezen felszólításnak, vagy minek lehet köszönni, de ma már sok magyar lapot láttam ott. Ide is jegyzem azok neveit. Jár az olvasó társaságnak: „Ellenőr”, „Pesti Napló”, „Hon”, „Égyetértés”, „Magyarország”, „Kelet”, „M. Polgár”, „Nemere”, „Magyarország s a Nagyvilág”, „Magyar gyógyterem”, „Bolond Istók”, „Borszem Jankó”, „Telegr. Rom.”, „Unu pentru altu”, „Kikeriki”, „Pester Lloyd”, „Pester J.”, „Floh”, „Messenger de Vienne”, „Internationales Reise Journal”, „Gazeta Transilvaniei”, „Der Coursalon”, „Tageblatt”, „Kronstädter Zeitung.”

Feljegyeztem azért a hírlapok neveit, mivel úgy hallottam, hogy előpatak birtokossága az olvasni szerető s különösen a magyar közönség kényelmére keveset ad. Fényes cáfolata ennek a fenntebbí névsor.

Különben a magyar közönségre lehetne inkább panasz a birtokosságnak, nem pedig megfordítva. Előpatakon legkevesebb magyar vendég van, Háromszék megye birtokosságát eddig csak két család képviseli. Hanem ez nem nagy baj. Mindaddig, míg a távol nemzetek hasznát tudják venni a fürdőnek, miért vennők el mi előlők. Csupa vendégszeretet.

válík az által, hogy a szultán minden részletbe beleavatkozik, rendszer és vezérelv nélkül jár el, személyes benyomásait és érzületeit mindenben előtérbe nyomja és döntővé teszi, a minisztertanácsban általa elfogadott határozványokat akkor semmisíti meg, midőn kivételük már legjavában foly — szóval megható és hűségese rajzát adta azon viszonyoknak, melyek a török kormányt a legfontosabb ügyekben számba nem vehetővé teszik, az európai diplomatiát elkeserítik és a bokrös bajokból való kibontakozást oly mérvben akadályozzák, hogy a török uralmat veszélyel fenyegetik. Az emlékirat ösztönességénél, férfiaságánál és hazafiasságánál fogva nagy benyomást tett Abdul Hamidra. Nem bírván azonban magát elhatározni, a maga módjára bánt az okmányokkal: agyonhallgatta. Kheireddin azonban el volt határozva kenyértörésre vinni a dolgot. Ennélfogva az utóbbi napokban kijelentette, hogy ő többé a portán nem fog megjelenni. Ez a szokatlan szilárdaság eleinte felbőszítette a szultánt és Delfet pasát (jelenlegi földmívelési, régebben oktatási miniszter) s kitűnő török tudóst, ki egy tizkötes török történelmet is írt) bizta meg a minisztertanács vezényletével Kheireddin „betegsége” alatt. Később azonban a nagyur különösen az angol nagykövet közbenjárására, az emlékirat conclusumait mégis elfogadta. Már most csak azt kell bevárnunk, hogy az új dispositio meddig fog tartani.

Wenheim Béla báró végrendelete.

Az elhunyt báró végrendeletét, melyet 1877. január 25-én tett papírra, s melyet e hó 17-én bontottak föl a budapesti törvényszéknél, a „N. P. Journal” a következő, főbb vonásokban közli.

„Az Atya- Fiu és Szentlélek isten nevében! Korlátlan, szabad rendelkezési jogomnál fogva melyet törvényeink értelmében birtokaim fölött bírok, nem lévén köteles részre igényt tartó örökösöm, s mivel különösen családom férfágának javára s emelésére töreksem, Békésmegyében fekvő Fás pusztámat s vele határos Kis-Fás birtokomat minden néven nevezendő tartozékaiával, beruházásával, épületeivel, fundus instructussal, berendezett házammal s az ottani ménes engem illető harmadával szeretett László testvérem második fiának Józsefnek hagyom. Remélem, hogy rendelkezésem ő császári s apostoli királyi felsége legkegyelmesebb jóváhagyásával meg fogja nyerni oly értelmében, hogy a birtokot, mint elidegeníthetetlen s feloszthatlan hitbizományt utána isten kegyelméből születendő s a római katolika valláshoz tartozó első szülött fia, s így tovább nemzedékről nemzedékre mindig azon férfi utód fogja örökölni ki az elsőszülötti örökösödés törvényesen megállapított rendjénél fogva e birtok jövedelme megillet. Az itt jelzett hitbizomány kiállításáról s az örökösödési sorrend megállapításáról is okmányt állítok ki s erre vonatkozólag ő császári s apostoli királyi felségének legkegyelmesebb jóváhagyását ki fogom kérni.

Drága rokonunk Marburg-Regényi Terézia bárónénak hagyom Békésmegyében fekvő kondorosi pusztán birt birtokrészemet azon óhajom kifejezése mellett, hogy halála után e birtok fölött két gyermeke egyenlően osztozkodjék.

Pest-kiskun megyében fekvő Rákos keresztur birtokomat Marburg báróné, Regényi Terézia fiának: Marburg Rudolf bárónak hagyom oly kikötéssel, hogy e birtok jövedelme s rendelkezési joga anyját illeti haláláig. Azonkívül emlék gyanánt két kettőscsövű puskát, egy pár pistolyt, egy kardot, lovagló korbácsaim és sarkantyúim közül egy egy darabot hagyok neki. Nagykorúsításának napján, 1882-ben december 22-én B. 4509 szám alatt

A mi előpatak szepítését illeti, valami feltűnő előhaladást nem láttam ugyan, de hallottam, hogy tervben van. A terv igen szép csak egyet nem értek belőle. A most befűdött és sötányul használt patakok ugyanis az „Ördög árka”-hoz hasonló boltívezet alá akarják szorítani. Tervnek ez is járja, hanem a kivitelre nem lenne elég Előpatak összes jövedelme. Ez pedig egy kissé drága mulatság volna.

Megnéztem a „rózsa lugast” is. Igaz, hogy szép rózsák, csak hogy „lugas” hópaposa rózsák soha sem lesz. Nem jobb volna ezekért Margitszigetbe vagy Kolozsvárhoz fordulni: szebb is lenne, jobb is lenne. Aztán mennyi új meg új díszcserejének is vannak. Ezek nem ártanak Előpatak szépségének.

* *

Ha lehet, még innen meglátogatom egyszer a „Nemere”-t, mert még van mondani valóm, különösen egy „pergettű” féle históriáról, a mi úgy látszik, a fürdő-rendőrség figyelmét nolle-velé kikerülte.

Innen Tuszánra megyek s így reménységem van, hogy többször felvehetem a kalamust.

Szerkesztő ur pedig hagyja oda pár hétre legalább azt a kis várost, mely ma a miniszterek és isten kegyelméből olyan országos hírre vergődött.

Aeolus.

kiállított alkulevél szerint 8000 forintot fog számára kifizetni.

Marburg Ilona báróné férjhezmenetele alkalmából ha ezt nem találán megérni, az alábbi pontok értelmében László és Viktor testvéreimnek eső birtokából fizetendő 20.000 forintot fog számára kifizetni.

Többi birtokaimat, nevezetesen a gácsáti, kereketi és sáréti pusztákban birt részeit, minden ingó és ingatlan vagyonomat, ladányi házamat, a berényi, ladányi és tarcsai regálékból és malmokból engem megillető részt, esetleg hátrahagyandó készpénzemet cselekvő követeléseimet, értékpapiraikat, melyek jegyzéke számadó könyvemben található, fegyvereimet s drágaságaimat László és Viktor szeretett testvéreimnek hagyományozom: tetszésük s belátásuk szerint rendelkezzenek fölötté.

Adósságaimat, melyek főleg idősb nővérem Kray János báró özvegyének követelése alapján állanak fenn, a sáréti pusztá jövedelméből törlesztétek, vagy ha e birtokot el lehetne adni, egyenlítőek ki véglegesen s a fennmaradó összegben osztozatosok meg.

Bécsi és Budapesti házbereendezésem Marburg Teréz bárónénak jussom, ha használni vagy emlékü megtartani akarja. Könyveim és albumaim fási könyvtárammal kiegészítésére Fásra viendők.

Nagyuram a király kőziratai, a miniszterrel való kinevezésemre vonatkozó okmányok, nyilvános működésemmre vonatkozó iratok, rendjeim okmányaim a kőrs ladányi levéltárba teendők. Osztrák magyar rendjeldiszményeimnek egy-egy példányát az illető rend kancellárjához visszaszármatatandó.

Többi apróságaimat kedves testvéreim fogadják emlék gyanánt, s részletessétek belőlük bármilyen néven nevezendő szeretett rokonaimat, unokaöcséimet és hugaimat s esetleg még élő s átalatolt is ismert jó barátaimat.

A nemzeti kaszinónak egy megemlékezésért tartozom halálom után. Kérlek kedves testvéreim, készítsessétek legalább 100 arany értékű arany serleget rókafej alakban, hogy a kaszinónak régi szokás szerint megtartani szokott löverseny- és Hubert vadászat banketen a nemes sport kedvelői és üzői s serleggel a löversenyek és kopó-szimatok fölállítására, a lötenyészés emelésére s a telivér anyag megőrzésére közzéteszenek.

Féjér Imre gazdatisztnek Fás tulajdonosa azon perctől kezdve, mikor nyugdíjaztatás kívánja évi 1000 forint nyugdíjat ad. Kiseb leányának Etelkának, ki keresztleányom 2000 forintot hagyok kiházasításul s kérem László és Viktor testvéreimet, hogy az összeget fizessék ki. Épen így gondotokra bízom régi hű szolgálom megjutalmazását, nyugdíjazását, s különös figyelmekbe ajánlom Andrá lovászsom, Sándor, tenyészlovaimek felügyelőjét, Pista kocsisom, fási szolgálmat s régi cselédjeimet.

Temetésemet lehető egyszerű legyen. Oltóztessetek vörös frakba, s kifogástalan lovas vadászöltözetbe. Vadászlovaimek a temetőig kísérjenek.

A ladányi szegények közt a temetés napján 200 forintot osztatosok ki. Végrendeletem végrehajtójának drága barátomat, Németh Antal ügyvédet kérem föl.

Ismételve drága rokonaim s barátaim baráti emlékébe s szívességébe ajánlom magamat. Budapest, 1877. január 25. Báró Wenheim Béla s. k. gróf Erdődy Sándor s. k. és báró Meszlén Viktor s. k. tanuk.

VIDÉKI ÉLET.

Egy lelkész beigtatása.

Ilyefalva, 1879. július 22.

Tekintetes szerkesztő ur!

A közelebbi napok községünkre, illetve egyházkunkra és annak tagjaira néve az örömek és ünnepek napjai valának.

Engedje meg a t. szerkesztő ur, hogy azokról becses lapjában egyet és mást elmondhassak: engedje meg annál is inkább, mert nem újságolási vágyból teszem, hanem teszem azért, mert jól esik lelkemnek, ha a napjainkban annyira háttérbe szorult vallásosságunk némi nyilvánulását láthatom.

Örömkünk s ünnepünknek tárgya szeretett lelkészünk, tiszteletes Kís Albert ur vala. Örömkünk volt azért, mert egyházunk tagjai eddigi kedves lelkészünk vezetése alatt megszokták azon hitnek élni, hogy a földi javakon kívül még más egyéb javak is vannak, melyek nélkül az ember nem lehet el, sőt a melyek egyedül képesek megadni az ember fáradságainak boldogító jutalmát. S midőn szeretett lelkészünk távoztá után — mint pásztort nélkül nyáj — újból azon édes tudatra ébredtünk, hogy a mi nyájunknak ismét pásztorra leendő, a ki az előbbihez hasonló buzgalommal, odaadással vezetend minket Krisztus anyaszentegyházának építésében és a vallásos élet javainak keresésében: egyszersmind a mi örömkünk is betelt. És mert a valódi, az igazi öröm a keblet ünnepélyes érzelmekkel tölti el: azért a mi keblünknek ünnepe is volt.

Es hadd kezdjem tudósításonat legelől. F hó 15-én egyháztanácsunk a sürgős munkaidő dacára is, érkezendő lelkészünk elé biztosságot kült

dött, mely elfogadására Brassóba ment; a honnaláté, azon nagy és fontos küzdelemre, a melyet az igazi protestantizmus érdekében annak ezernyi ellenségeivel szemben vívnia kell; és mert a hívek lelki üdvének biztosítása is, az élet számtalan kísérletei közt, az anyagiasság és korszakában, csak egyedül Jézus Krisztus predikálása által lehetséges. E részben gyönyörű képletben mutatta fel a materializmus hit állításával szemben az igazi keresztény hit felemelő, megdicsőítő magasztosságát, mely a földet az éggel, az embert az istennel egybekeleti. Ennyiből állt a templomi ceremonia.

Templom után vidám közeledő következett, hol a pohárköszöntők annak rendje szerint megemlékeztek az érdemről és a tiszteletéről.

Az ünnepélyek hosszu sorát az ifjúsági önképzőkör által rendezett bál zárta be, melynek anyagi jövedelméről az illető bizottságnak tiszte számolnia; mi e helyen csak a mulatságra lévő tekintettel, örömmel konstatáljuk, hogy az igen jó ízű kis mulatság volt, melyben az ifjúság jó kedve vidámsága tünt ki. Ez a vidám jó kedv volt az a bálkirályné, a melyben én sokat-sokat gyönyörködtem.

Szíves üdvözléssel a t. szerkesztő urnak

— ó — s.

SZINÉSZET.

Kézdi-Vásárhelyt 1879. jún. 25-én.

Jul. 19-én „Georgés hercegnő” adatot Prielle Kornélia vendégművésznő első fellépései. Mint előre megjósoltuk, a szinkört a közönség egészen megtöltötte. A címszerepet Prielle Kornélia játszta, úgy a mint tőle várt lehetett művészesen, elragadóan. A közönség gyakori zajos tapsokban és kihívásokban adott kifejezést elragadtatásának, igazolva ama mondatot, hogy a művészet hódít! Mellette legnagyobb ügyekezettel és mondhatnók a többiek között legtöbb sikerrel játszott Kazalicky (Birac herceg) Benkő Jolán, kiről már több ízben elismeréssel szoltunk most is csinosan játszott a kacer Sylvánia szerepében. Emelést érdemel még Komáromy (Ferenoné gr.) és Zádorné (Valentine Szupáné (Perigny marquisné) mintha nem találta volna magát jól szerepében, ami valljuk meg őszintén — nem is neki való volt; az ő eleme a dráma. Ott mint már többször tapasztaltuk, egészen más hatást képes kelteni.

Julius 20. „A szamár bőre.” E darab csakugyan az, a minek a színpalán is fedezve volt; látványos és tűnemenyes bohózat s mint ilyen nem érdemes arra, hogy vele foglalkozunk; míg más oldalról a csinos kiállítás meglepő díszletek és általában ama nagy ügyekezést, melyet a személyzet minden egyes tagja az előadás vonzóvá élvezetessé tételében tanusított, teljes elismerésre méltó. A közönség számú közönség folytonosan derült hangulatban volt.

Julius 22-én „Bora és a 47 ik ezikk” Prielle Kornélia második fellépése. E darab már egyszer adatott, s azon alkalommal elmondottuk véleményünket az előadásra nézve. Most csak azt említhetjük meg, hogy Corát Prielle Kornélia játszotta ezúttal. Elmondhatnánk, hogy nagyszerű felkészültség volt a jeles művésznő nem szorult az ényge tollam magasztalására. Őt látni és élvezni kell. Közönség ismét szép számmal jelent meg; de hogy isne sietne most színházba, aki csak teheti, s a ki csak egy csepp műérzékkel is bír: hiszen nekünk vidékieknek vajmi ritkán jut az a szerencse, hogy ily nagybecsű műelővezetben részesülhessünk.

Julius 24. „Szövetségese” francia vígjáték 3 felvonással írta Mareau. A darab maga csekély belbecsrel bír. Fő érdeme az, hogy tarka, mulatságos jelenetekkel bővelkedik. Azonban erős cselekvényt, ügyes bonyadalokat, indokolt helyes kifejtést hiába keresnénk benne. A mulattatásnak külső semmi egyéb célja nincs. — Hanem a mily léha a darab, oly igen sikerült az előadás. Prielle Kornélia a fiatal, szelemdu özvegy Henriette szerepében oly bájos, oly elragadó, jelenség volt; játékát annyi érzelem, festelenség és elegancia jellemezte hogy a közönség majdnem magán kívül elragadtatásban. Elmondhatni, hogy ezen előadásnak ő volt a napja s a többi szereplők körül a bolygó. — Majd minden felvonás közben egymásután háromszor is kihívták. Rajta kívül az előadás sikeréhez legnagyobb mértékben járult még Szathmáry, ki a szeleburdi, házasságvadász Mauri szerepében ez este igen szeretetre méltó volt. Kazalicky Gastout a harcban bátor, a nők előtt pedig félénk és ügyetlen zavar kapitány szintén elég sikerülten adta. Megemlítendő még Komáromy, aki Badinois e pletyka hirhordó, de hirtelen mindig fölsül ember szerepét játszta kiállással. — Közönség az este már csak közepes számmal.

Pattantyus

Értésítés és kérelem,

Hivatkozással a közelebből kőzöttet „Értésítésre” a mely szerint az erdélyi gazdák ötödik vándorgyűlése folyó 1879 évi október hó 25-ig lesz Sepsi Szentgyörgyön megtartva:

hivatkozással továbbá „Az erdélyi gazdák vándorgyűléseinek alapszabálya” 13. §-ára, tisztelettel felkérjük a t. hatóságokat, egyleteket és magánosokat, hogy a vándorgyűlésen tartani

és tárgyalatni óhajtott előadásokat, themákat, kérdéseket vagy indítványokat írásban foglalva legkésőbb folyó évi

augusztus hó 31-ig

az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához eljuttatni sziveskedjenek, hogy azok a négy héttel megelőzőleg közzétendő részletes napirendbe felvehetők legyenek.

Kolozsvár, 1879. július 20-án

Szabó József,
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

KÜLÖNFÉLÉK

— Gönci Pál miniszteri tanácsos f. hó 24-25-én K.-Vásárhelyen és vidékén volt, hol fővizsgálatra tárgyal a népiszkolák tette. A k.-vásárhelyi műfagazdász iskola ugyanis, mely a felsőnépiskola mellé kiegészítő szakosztály gyanánt volt felállítva talán a tanító gyengesége miatt nem felelt meg a várakozásoknak. Ezen segítő és a helybeli felsőnépiskola ügyét is valahára elintézendő gyűlt össze szombaton délelőtt egy szűkebb körű enquete. Az értekezlet részleteiről jövő számunkban terjedelmesebben fogunk szólni. Ezúttal csak a következőket említhetjük meg. A főispán ur elnöklése alatt a közigazgatási bizottság és a gondnoki kar tagjaiból összehívott értekezlet igen érdekes eszmecserék után megállapodásra jutott. A helybeli felsőnépiskola ugyanis általánosan mulakatos tanulmányaival megtoldandó 6 osztályú polgári iskolává, a kézdívasárhelyi műfagazdász iskola beszünttetve, helyébe egy műasztalos tanulmánya fog felállítani; a baróthi gazdasági szakosztályt illetőleg azon örvendetes lépés történt, hogy a miniszteri tanácsos ur kiltásba helyezte annak a közép gazdasági tanintézetekkel leendő viszonyba hozását.

— Tiszta Kálmán a Barabás által városunk számára festett képe megérkezett. Jelen voltunk midőn a bizottság konstatálta a kép sértetlenül történt megérkezését s az elismerő ósztinte szavával adóznak a jeles művésznak, ki művészetbe valódi remek példányát mutatta be ismét a közönségnek e képpen. Az arcképnek ünnepélyes leplezése csak szeptember közepe táján lesz.

— Elgázolás. Az Ötves féle épülfőfőben levő háztól egy földet hordó szekeres vigyázatlanságból egy kis leányon keresztül hajtott. A szegény gyermeknek a kerék derekán ment keresztül; életéhez kevés a remény. A szekeres le-tartóztatott.

— Szerkesztői üzenetek. L. B. urnak Kézdi-Vásárhely. Hogy az említett jelentésről a tudósító csak annyit jegyez meg, miszerint „tudomásul vétetett”, az csak azt teszi, hogy a jelentés felett semmi vita nem folyt. Különben a szíves figyelemzést köszönettel vettük s gondunk lesz rá hogy az igényeknek e részben is megfeleljünk. Záró n ből ismét egy névtelen levelet vettünk. Hányszor kell már tudósítóinkat figyelmeztetnünk, hogy az efélét egy szerkesztőség sem szokta közölni.

— Előpatakony a gr. Bethlen ur által rendezendő hangverseny valószínűleg csak 10 ón fog megtartatni, mivel ezen zenésztől estélyi rendezése több időt veend igénybe, a rendezők nem minden-napi élvezetet óhajtnak nyújtani a közönségnek.

— Előpatakony vasárnap 1879. júl. 27-én a nagytantermben s bécsi conservatorium által kitüntetett Schmitzer Sabina és Julia hegedű művésznők közreműködése mellett a művésznők valamint a fűrdő szepítésére javára hangversenyvel egybekötött táncestélyt rendeznek. Belépdi díj személyenkint 1 frt.

Romániában a marhavész a következő kerületekben és községekben uralg. Tekuci kerületben Nagrélt, Ziganest, Zepu, Cernicari, Nartesti, Barca, Tutna, Takán, Buzerlu, Dumbravica, Braila kerületben: Osman-Surdila és Gaisance és végre Beszarábiában Rhen és Izmail kerületekben szintén.

Ropant tűzvész dühöngött múlt csütörtökön Ilyefalván. A tűz délután 4 órakor ütött ki Farkas Mihály udvarán s csakhamar lángba borult egész gazdasági épülete. Szerencsétlenségre nagy szél kerekedett, mely sebesen nyomta a tüzet keleti irányban. Áthatott a tűz a malom utcába, hol mindán házat mellék és gazdasági épületével földig őrízperzselt. A falusi nép nagy része meztelen ruhában volt s ezek közül némelyik csak akkor érkezett meg, midőn már mindenét semmivé tették az ádász elemek. Elképzelhetni a kár nagyságát, ha megdondoljuk, hogy a gazdák nagy részben behordották volt már gabonájukat. Huszonegy gazda ment teljesen tönkre kiknek egyetlen krajcar éro vagyonuk sem maradt meg. Ezek között, mint mondják, legsújtóbb csapás özv. Gálné urasszonyt érte: szépen berendezett ur lakása, csúre gabonása istállója, mindennemű butorai, sőt még ruhái is a láng martalékaivá lettek. Igen szomorú jele az időnek, hogy az erkölcsei romlottság még ily esetekben sem kimúl meg a szerencsétlen áldozatot. Azt mondják ugyan is, hogy Gálné urasszonynak a lángok közül megmentett ékszereit maguk a mentők lopták el — Ilyefalva emberemlékezet óta ily kárt nem

Mélyen tisztelt tiszteletes ur!

Hosszu utja után célp utjánál van már,
Mint a messze földről jövő én: madár.
Itt van mi közöttünk — hívei közegett,
Legyen üdvözlőve midőn közelek lejt.

Ugy sugja valami itt keblünk mélyében,
Hogy ez óra felek daldst hoz és békét;
Ez a szeretetek szent ánya fúz össze,
A mely megadja az embernek élet.

Ezen ohaj hozott minket is most ide,
E kösségek zsenge rövidkét seregét,
Hogy az érkezők üdvözlöt mondjunk
S kérjük életre istennek egymélt

Adjá isten, hogy itt tisztelet alatt
Nagya emelkedjék a vallás, az erény;
Ez az erkölcsök messze kiterjedjen
S tudatunk benne, mint a nap az égen

Adjá isten, hogy itt termő földre leljen
A szent igazságok tiszta, igaz magva,
A melyeket elhitt tisztelet keze;
S teremje meg százszor azt, a mit elhitté.

Adjá isten, hogy itt a vallásos élet
Időről időre növekedjék köztünk;
S tisztelet látván — gyönyörködjék rajta,
S legyen munkájának ez a főbb jutalma.

Mi, mint növendékek epedve vártuk önt,
Mert meggyőzve vagyunk, hogy a mit belénk önt:
A vallás tanul, az égi igazság,
Az embert sok jóra és szépre juttatják.

Ezekben nőtünk fel eddig is mindnyájan.
Iskolánk egy kert volt tele virágokkal
Vallásosság s erkölcs e két legcsebb virág
Ékeskedtek benne karöltve egymással.

Arra kérjük azért tiszteletes urat,
Jövőre is nekünk mutasson jó utat.
Keblünk szép virágát az erényt, a vallást,
Ápolja, nevelje s gyámolítsa folyvást

És most isten hozta, legyen újból üdvöz!
Tudjálkon közöttünk boldogság s jólétet.
Tartás isten soká — sokk, soká éljen!
Kedves szülő földjén élte boldog legyen.

Ezen fogadás után valódi atyai érzellemmel szoltott növendékeinkhez szeretett lelkészünk, igérv nekik hogy a vallás és erkölcs tanaira szíve-lelke legjobban indulatával fogja őket tanítani; kérve a szülőköt e végre Jézus ezen szavaival: „Ne tiltátok el a kisdedeket, hogy én hozzám jöjjenek” stb.

Innen a hívek szeretett lelkészöket szállására kísérték, hol az egyháztanács várta. Benkő Áron egyháztanácsos ur meleg szavakkal fogadta az érkezőket, felkérve egyházunk anyagi és szellemi javainak elemozdítására. A pásztor megatva híveinek ily őszinte ragakodásától és szeretetétől, szíves köszönetet mondott a meleg fogadtatásért; és abból egyszersmind kiltást, reményt merített, hogy elég erős lend a terhes, de gyönyörűséges iga hordozására, s a jó pásztor példaként életét adhatja az ő nyájáért.

Nem sokára aztán kezét szorítottunk egymással és elváltunk azon jó reményben, hogy a mai nap jó munkát végeztünk s isten nem fogja megvonni attól az ő áldását.

E hó 20-án ismét megújultak örömeink és ünnepélyeink. Midőn a harangok megszólaltak, mindnyájan keblét egy jól eső érzet hatotta át, a vallásos érzetnek azon boldogító hatása, a mely a hívő léleknek annyi boldogságot ád. n. napon tartotta beköszöntő beszédét szeretett lelki pásztorunk. Beigató lelkész tisztt Révay Lajos ur volt. Most már utóljára szoltott az ő híveivel. Előre elvöltünk készülőbe, hogy mielőtt kellemes hangja még egyszer behangzaná az előtte is oly kedves templomot, elébb egy pár könny előzi azt meg. Ugy is volt. „Még egyszer és utóljára” stb. így szoltott s ezel időt kelle engednie a szónoknak, hogy a jó barát és szerető embertárs is beszéhesen azon pár könny képeben, mely szemeiben megjelent. Azután erőt véve magán, folytatá beszédét beajánlv egymásnak pásztor és nyáját; s végül mindkettőre istennek áldását kérve leszált a szószekekről, most már igazán utóljára. Kísérje áldásunk bár hol jár.

Ezután új lelkészünk állott szószekekre s minnek utánna híveivel istenhez fohászkodott, felvette beszédének alapjául Pál apostol I. Kor. levele 1 feje. 23. versének e szavait: „Mi pedig predikáljuk a megfeszített Krisztust.

A mi önmagában hordja érdemét, az nem szorul dicsejtésre: azért én se kívánok ez uttal a beköszöntő beszéd mellett apologizálni. Legyen elég arról csak annyit felemlitenünk, hogy szeretett lelkészünk beszédében meggyőzőleg kitüntetett, miért kell neki a Jézus Krisztust predikálni. Azért ugyanis, mert Jézus és az ő evangéliuma szellemától áthatva leendő képző ő maga is gyarló ember

